МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У XXI СТОЛІТТІ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

28 жовтня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 001.89:378-053.6"20":636.09(063)

РЕДКОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Царенко Т.М., канд. вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.
Ткаченко О.В., канд. пед. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Мостипан О.В., д-р філософії.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** начальник редакційно- видавничого відділу

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників. 28 жовтня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 179 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

безпосередньо в умовах господарства та своєчасного виявлення тварин із підозрою на гіперкетонемію. Водночас отримані результати необхідно оцінювати з урахуванням особливостей конкретного діагностичного тесту та умов його використання.

Узагальнення опрацьованих джерел свідчить про важливість визначення β-гідроксибутирату та інших кетонових тіл для оцінки метаболічного стану молочних корів. Дослідження біологічних рідин, зокрема крові, сечі та молока, відкриває можливості для застосування різних діагностичних підходів. При цьому вибір методу залежить від його доступності, мети дослідження та необхідності раннього виявлення метаболічних порушень. Поєднання лабораторних показників із клінічною оцінкою тварин дає змогу отримати більш комплексне уявлення про їхній стан.

Сучасна діагностика гіперкетонемії у молочних корів ґрунтується на визначенні концентрації кетонових тіл, зокрема β-гідроксибутирату, у біологічних рідинах. Аналіз наукових джерел підтверджує значення лабораторних та експрес-методів для виявлення метаболічних змін, у тому числі субклінічних форм кетозу. Дослідження крові, сечі та молока є перспективними напрямами діагностики, однак інтерпретація результатів потребує комплексного підходу. Подальше вивчення діагностичної точності сучасних тестів сприятиме вдосконаленню методів раннього виявлення гіперкетонемії у високопродуктивних молочних корів.

Список літератури

1. Klein C., et al. Ketone bodies – causes and effects of their increased presence in cows' body fluids: A review // *Veterinary World*. – 2021. – Vol. 14. – P. 1492–1503. DOI: 10.14202/vetworld.2021.1492-1503.

2. *Hyperketonemia: A Marker of Disease, a Sign of a High-Producing Dairy Cow, or Both?* // *Veterinary Clinics of North America: Food Animal Practice*. – 2023.

3. Melendez P. Update on ketosis in dairy cattle with major emphasis on subclinical ketosis and abdominal adiposity // Veterinary Clinics of North America: Food Animal Practice. – 2024.

4. Tatone E. H., Gordon J. L., Hubbs J., LeBlanc S. J., DeVries T. J., Duffield T. F. A systematic review and meta-analysis of the diagnostic accuracy of point-of-care tests for the detection of hyperketonemia in dairy cows // *Preventive Veterinary Medicine.* 2021. Vol. 130. P. 18–32.

УДК: 636.7.09:616.993.192.6

БОВТРУК Є.Є., магістрант
Науковий керівник – **СОЛОВЙОВА Л.М.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ГЕМАТОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ТА УЛЬТРАЗВУКОВА ДІАГНОСТИКА ОРГАНІВ ЧЕРЕВНОЇ ПОРОЖНИНИ ЗА БАБЕЗІОЗУ СОБАК

Зміни стану організму собак, уражених бабезіями, підтверджено гематологічними показниками та УЗД внутрішніх органів. Комплексна діагностика дозволила глибше оцінити ступінь патологічного ураження організму для подальшої розробки дієвої схеми лікування.

Ключові слова: бабезіоз собак, гематологічні зміни, ультразвукова діагностика, загальний аналіз крові, біохімічні показники крові.

Проблема паразитарних захворювань собак із року в рік не лише не втрачає актуальності, але й потребує пильнішої уваги і розробки нових методів діагностики та ефективних засобів для лікування та профілактики [1, с.115]. Бабезіоз – кровопаразитарне трансмісивне захворювання, і за несвоєчасного його діагностування та лікування летальність тварин складає 60 %.

Паразитиформі кліщі – біологічні переносники бабезіозу також є носіями збудників багатьох вірусних, бактеріальних, протозойних, рикетсіозних хвороб тварин та людей. За осінньо-весняний період з собак, які поступали для лікувально-профілактичної роботи в клініки ветеринарної медицини м. Києва було знято 84 кліща родини Ixodidae з 56 тварин. 48 собакам (85,7 %) під час проведення клініко-лабораторних досліджень було вставлено діагноз «бабезіоз». Власники всіх собак проживали в м. Київ, тварин вигулювали в парковій та лісо-парковій зонах міста. При визначенні видового складу кліщів було встановлено, що

найбільшу кількість становили кліщі виду Dermacentor reticulatus – 56 особин з 84 (66,7 %), з них 29 самок і 27 самців. Вид Ixodes ricinus складав 28 особин (33,3 %), з них було 26 самок і 2 самці. Таким чином, найбільш поширеними біологічними переносниками бабезіозу собак в умовах м. Києва виявилися кліщі виду Dermacentor reticulatus [2, с. 38; 3, с. 122].

Традиційним методом діагностики бабезіозу є мікроскопічне дослідження пофарбованих мазків крові, але результати дослідження знаходяться в прямій залежності від якості виготовлених мазків та рівня паразитемії. Тому розробляються та впроваджуються в лабораторну практику високотехнологічні молекулярно-генетичні методи досліджень на бабезіоз, зокрема, полімеразно-ланцюгова реакція (ПЛР), що дозволяє вчасно та ефективно встановлювати діагноз на бабезіоз і своєчасно розпочинати специфічну терапію. Тим паче, що виявлені ПЛР позитивні проби, наприклад, у ВРХ перевищують показник виявлення бабезій методом мікроскопії на 27,8 % [4, с. 36; 5, с. 363; 6, с. 142].

Тому разом із традиційними методами діагностики бабезіозу собак ми застосували ультразвукове обстеження.

Мета роботи полягала у з'ясуванні змін гематологічних показників та ультразвукової діагностики (УЗД) органів черевної порожнини в організмі собак, хворих на бабезіоз.

Дослідження проводили у 2026 р. на базі клініки ветеринарної медицини "Red fox" м. Київ. Обстеження були направлені на вивчення змін морфологічних та біохімічних показників крові та УЗД органів черевної порожнини за бабезіозу собак.

У дослід було залучено 10 хворих на бабезіоз собак – пацієнтів даної ветеринарної клініки та кров від них.

Для ідентифікації бабезій в еритроцитах фарбували мазки крові набором «Лейкодиф 200». На загальний аналіз морфологічні дослідження крові проводили на аналізаторі «Element HT5». Біохімічне дослідження крові робили на аналізаторі біохімічному автоматичному «BS-230».

УЗД органів черевної порожнини проводили на апараті для УЗО тварин «Vetus 9 Premium Mindray».

У хворих на бабезіоз собак в пофарбованих мазках крові всередині еритроцитів ми знаходили паразитів, що мали парногрушоподібну форму. Це були збудники Babesia canis.

Клінічно за бабезіозу собак спостерігали підвищення температури тіла до 40–42 °С, пригнічення, відмову від корму, слабкість задніх кінцівок, собаки важко вставали або хиталися при ходьбі, блідість або жовтяничність слизових оболонок ясен чи білків очей, сечу коричневого кольору чи з домішками крові.

Аналіз морфологічних показників крові свідчив про виражені зміни, порівняно з фізіологічною нормою. Рівень гемоглобіну знизився до 98 г/л при його нормативній мінімальній величині 110 г/л. Також зменшився показник еритроцитів до 4,7 Т/л при його мінімальній нормі 5,1 Т/л. Оскільки бабезії проникають всередину еритроцитів і руйнують їх під час свого розмноження, у крові з'являються пошкоджені уривки еритроцитів (шизоцити), а також їх аномальні форми через тяжку інтоксикацію та кисневе голодування. При руйнуванні еритроцитів вільний гемоглобін виливається в кров'яне русло, у плазму. Знижений рівень гемоглобіну вказує на важку анемію. Оскільки печінка та селезінка не встигають переробляти надлишок вільного гемоглобіну, він розпадається з утворенням токсичних продуктів, які забарвлюють сечу в темний колір (гемоглобінурія) та викликають жовтяницю.

Також зменшилася до 3,88 Г/л при мінімальному значенні показника 6 Г/л кількість лейкоцитів, до 32 Г/л при мінімальній нормі 117 Г/л – кількість тромбоцитів та до 0,044 % при мінімальному значенні 0,090 % знизився рівень об'єму крові, яку займають тромбоцити.

Зменшилася кількість нейтрофілів до 2,09 Г/л при мінімальній нормі 3,62 Г/л, лімфоцитів до 0,56 Г/л при мінімальному значенні 0,83 Г/л. Також підвищилася до 29,3 % кількість моноцитів при максимальній нормі 13 %.

Щодо індикаторних ферментів печінки, у сироватці крові показник АЛТ перевищував удвічі максимальну норму (143,4 Од/л), АСТ – у 1,5 рази (73,9 Од/л), ГГТ була підвищена в

1,2 рази і становила 12,1 од/л, що свідчило про токсичний вплив на печінку при руйнуванні гепатоцитів та жовчних шляхів.

Кількість альбумінів зменшилася до 22,9 г/л при мінімальній нормі 26 г/л через порушення білоксинтезувальної функції печінки.

На порушення пігментної функції печінки вказував майже вдвічі збільшений вміст білірубіну (9,1 мкмоль/л) при своєму нормативному максимумі 5,0 мкмоль/л.

На УЗД органів черевної порожнини відмітили збільшення печінки та селезінки зі зниженою ехогенністю паренхіми через дистрофічні процеси.

1. При дослідженні показників гемоцитопоезу у хворих на бабезіоз собак відмітили олігохромемію, олігоцитемію, лейкопенію, тромбоцитопенію, нейтропенію, лімфоцитопенію, а також гіпоальбумінемію, гіпербілірубінемію та значне підвищення індикаторних ферментів у сироватці крові. Отже, за протозоозу діагностували гемолітичний анемічний синдром.

2. За бабезіозу собак при УЗД виявили гепатомегалію та спленомегалію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Випробування ефективності препарату «Фрікорд» за нематодозів у собак / Л. І. Шендрик, Х. М. Шендрик, В. П. Музика, А. П. Лопата, Т. М. Супрович. *Наково-технічний бюлетень НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК.* Т. 3. № 2. 2015. С. 115–123.

2. Ліннік К. В., Семенко О. В. Особливості видового складу іксодових кліщів, які паразитують на собаках в умовах м. Києва. *Ювілейні читання, присвячені 70-річчю Українського наукового товариства паразитологів та 110-річчю з дня народження академіка НАН України О. П. Маркевича (Київ, 5 листопада 2015 р.): Тези доповідей.* С. 38.

3. Сосницький А. І., Зажарський В. В., Шелухіна Г. І. Порівняльна ефективність лікування бабезіозу собак в умовах ветеринарної клініки «VETVILLE» міста Дніпро. *Від діагностики до лікування : нові горизонти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. лікарів вет. мед. та здобувачів вищої освіти присвяч. пам'яті д-ра вет. наук, проф. О. А. Ткаченка (1952–2021 роки життя) (Дніпро, 3–14 груд. 2024 р.).* Дніпровський ДАЕУ. Дніпро : ДДАЕУ, 2024. 184 с.

4. Лець В. В., Марущак Л. В. Використання молекулярно-генетичних методів для діагностики бабезіозу великої огатої худоби. *Ювілейні читання, присвячені 70-річчю Українського наукового товариства паразитологів та 110-річчю з дня народження академіка НАН України О. П. Маркевича (Київ, 5 листопада 2015 р.): Тези доповідей.* С. 36.

5. Adaszek L., Dzigiel B., Gorna M. Application of real-time PCR in detecting Babesia canis subclinical infestation in dogs – the effect of different DNA isolation methods on the sensitivity of PCR. *Vet Med.* 2012. Vol. 68. №. 6. P. 362–366.

6. Соловйова Л. М., Головаха В. І., Утеченко М. В. Клініко-біохімічні та гістологічні зміни печінки у собак при токсичній гепатодистрофії. *Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту.* Вип. 18. Біла Церква, 2001. С. 141–147.

УДК 614.31:637.52:664

ДМИТРЕНКО Є.В., магістрант
Науковий керівник – **ХІЦЬКА О.А.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОЦІНКА ЯКОСТІ М'ЯСНИХ НАПІВФАБРИКАТІВ У ТІСТОВІЙ ОБОЛОНЦІ ЗА ОРГАНОЛЕПТИЧНИМИ ПОКАЗНИКАМИ

Наведені результати досліджень органолептичних показників (якісна та кількісна оцінка) м'ясних напівфабрикатів (пельмені, млинці, вареники) з аналізом їх відповідності вимогам державного стандарту.

Ключові слова: м'ясні напівфабрикати, законодавчі вимоги, якість, органолептичні показники, сенсорна оцінка.

Сучасні тенденції у харчування населення все більше орієнтовані на розвиток ринку швидких і легких у приготуванні харчових продуктів, які одночасно мають високу харчову цінність, тривалий термін зберігання і є доступними для споживачів [1, с.26–34; 2, с.269–274]. Напівфабрикати саме і є такими продуктами швидкого приготування. Сьогодні прилавки українських магазинів заповнені різноманітними напівфабрикатами, які дають змогу споживачам суттєво зменшити час, проведений «біля плити».